

Somen Kouluhistoriallinen Seura

Toimintakertomus vuodelta 2003

VUOSI 2003 OLI SUOMEN KOULUHISTORIALLISEN SEURAN 68:S toimintavuosi. Seuran vuosikokous pidettiin maaliskuun 11. päivänä Kasvatustieteen laitoksella. Johtokunta sai seuraavan kokoonpanon:

professori Martti T. Kuikka

kouluneuvos Jouko Kauranne

kouluneuvos Martti Hölsä

opetusneuvos Antti Lappalainen

opetusneuvos Erkki Merimaa

ylivohtaja Aslak Lindström

professori Sirkka Ahonen (valittiin uudelleen)

kasvatustieteiden tohtori Saara Hakaste (valittiin uudelleen)

dosentti Jukka Rantala (uusi jäsen).

Seuran esimieheksi valittiin professori Martti T. Kuikka ja varaesimieheksi FT kouluneuvos Jouko Kauranne. Sihteeriksi valittiin dosentti Saara Hakaste ja rahastonhoitajaksi KL Elise Lujala. Tilintarkastajiksi valittiin opetusneuvos Pentti Jänkälä ja kouluneuvos Erkki Äärynén.

Vuosikokousesitelmän piti opetusneuvos Antti Lappalainen aiheesta "Tuomiokirjat sukututkimuksessa". Havainnollinen esitys toi esille mielenkiintoisia lähdetietoja ja tutkimusmateriaalia myös kouluhistorian tutkimukseen.

Toimintavuoden ensimmäinen kokous pidettiin helmikuun 4. päivänä Suomen Sukututkimusseuran vieraana. Sukututkimusseuran toimihenkilöt kertoivat monipuolisesta toiminnasta ja laajasta kirjastosta, jolla pyritään auttamaan niin tutkijoita kuin kaikkia asiasta kiinnostuneita. Kuluhistoriallinen seura lahjoitti vuosikirjoja täydentämään tietokantaa.

Kolmas kokous pidettiin Helsingin kaupungin kouluviraston tiloissa huhtikuun 15. päivänä. Aluksi talousjohtaja Harri Pirkkalainen toivotti kahvien kera seuran jäsenet tervetulleiksi. Varsinaisen esitelmän piti kouluneuvos Jouko Kauranne aiheesta "Peruskoulun kehitys Helsingissä". Esitelmä pohjautui hänen laajaan tutkimukseensa Neljännesvuosisata Helsingin opetustoimen kehitystä – Pääkaupungin koululaitos peruskoulun alkamisesta 2000-luvulle. Teos oli ilmestynyt vähää aikaisemmin. Tutkimus kuvaa selkeästi pääkaupungin koulutoimen kehitystä siirryttäessä yhtenäiskoulujärjestelmään.

Syyskausi alkoi lokakuun 15. päivänä Kasvatustieteen laitoksella joulukuun 17. päivänä, jolloin julkistettiin vuoden 2003 vuosikirja. Sen otsikkona oli "Koti ja koulu, kasvatuksen perusta". Vuosikirja oli tavanomaista laajempi, mikä kuvastaa jäsenten aktiivista harrastusta kasvatuksen historiaa kohtaan. Vuosikirjan toimituskuntaan kuuluivat professori Martti T. Kuikka, opetusneuvos Antti Lappalainen ja opetusneuvos Erkki merimaa.

Vuosikirjan sisältö on seuraava:

- Reijo Pajamo, J. L. Runeberg ja virsikirja
Hannu Välimäki, T. P. Virkkunen uskonnonpedagogina
Paavo Malinen, Kaksi matematiikan opetuksen ja reformipedagogiikan tutkimuksen pioneeria
Annukka Jauhiainen, "Kansalaiskasvatusta ja käytännön taitoja – kansakoulun jatko-opetuskysymys"
Harri Saine, Oppivelvollisuuskoulun vähemmistöryhmien uskonnonopetus
Hannu Syväoja, Emile, Tarzan, Jukolan veljekset – vapaan kasvatuksen lumo
Jyrki Männistö, Maksuttomat oppimateriaalit kansakoululaisen avuksi
Riitta Hirvonen, "Kun koulutyöni alkaa taas"
Markku Vanttaja, Koulusuoritumista selittävät tekijät
Jouko Kauranne, Neljännesvuosisata opetustoimen kehittämistä Helsingissä
Sirkka Heiskanen-Mäkelä, Kahden koulun väkeä
Elise Lujala, Kotikasvatuksen tukeminen – yhteiskunnan etu

Riitta Koistinen-Mandalios, Lotta Svärd -järjestö kasvattajana
 Tuula Hyyrö, Koulumestareita ja maistereita Tarton TÖS:sta
 175 vuotta
 Lasse Paajanen, Helsingin matematiikan ja fysiikan opettajien
 järjestötoiminnan alkuajoista
 Jukka Rantala, Mikrohistorian merkitys opettajuuden tutkimis-
 sessä

Suomen kouluhistoriallisen seuran toimintakertomus vuodelta 2002
 Suomen kouluhistoriallisen seuran vuosikirjat 1935–2002

Kouluhistoriallisen seuran johtokunta oli erittäin aktiivinen profes-
 sori Martti T. Kuikan muotokuvatoimikunnassa ja juhlan järjestämi-
 sessä 9.12.2003. Kouluneuvos Jouko Kauranne toimi toimikunnan
 puheenjohtajana ja yhdessä Saara Hakasteen, Antti Lappalaisen ja
 Elise Lujalan kanssa toteutti aikaa vaatineen työn. Muotokuvan maa-
 lasi taiteilija Lasse Marttinen. Professori Kuikan jäähyväisluentoa
 oli tullut kuuntelemaan yli 70 kuulijaa Kasvatustieteen laitoksen juh-
 lasaliin.

Seuran johtokunta oli aktiivinen myös kasvatuksen historian tutki-
 muksen kehittämisessä. Johtokunta esitti Kasvatustieteen laitoksen
 edustajille toukokuussa 2003 syvän huolenaiheensa kasvatuksen his-
 torian professorin viran jatkumisesta myös 1.1.2004 jälkeen, jolloin
 professori Kuikka jää eläkkeelle. Huolenaihe liittyi virantäyttöön ja
 hoidatukseen uudessa Käyttäytymistieteellisessä tiedekunnassa. Rat-
 kaisu asiassa siirtyi vuoden 2004 puolelle.

Suomen Kouluhistoriallinen Seura on Tieteellisten seurojen valtuus-
 kunnan jäsen ja Suomen Tiedekirjailijat ry:n jäsen. Seuran jäsenmää-
 rä on 68. Kuukausikokousten osanottajamäärä on ollut 10–20, eli sa-
 malla tasolla kuin edellisenä vuonna. Seuran taloudellinen tilanne on
 kuluvana vuonna ollut tyydyttävä.

Helsinki 25.2.2004

Martti T. Kuikka
 esimies

Saara Hakaste
 sihteeri